

כדי שחיות הבר יהיו פה גם מחר

כדי שחיות הבר יהיו פה גם מחר!

המטרה: להתרשם מחיות הבר ומייחודן, להבין את הסכנות העומדות בפני חיות הבר מצד בני האדם ואת הדרכים למזער אותן. ובמיוחד – ללמוד מה אנחנו, כל אחד ואחת מאתנו, יכולים לעשות למענם.

הפעילות המרכזית: היכרות עם נציגים מעולם החי שנשקפת להם סכנה מידי האדם, ועם פעולות הנעשות כדי לשמור עליהם.

מסר עיקרי: אנחנו יכולים לעזור בשמירה על מגוון המינים של חיות הבר.

זמן הפעילות: כשעה.

מקום מומלץ: חיק הטבע או מקום שיש בו גם חדר וגם חצר.

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

חיות הבר על מסלול התאוששות. משחק מסלול: תחרות בין שלוש קבוצות על ההצלחה לשרוד בטבע

"בעקבות יומן מסע" הצגת מגוון בעלי החיים שהיו כאן בעבר הלא רחוק

משחק ניחושים והתאמות: יחידים ומיוחדים בקבוצה. קבוצה מגוונת.

15 דקות

20 דקות

10 דקות

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר
מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה

מושגים:

הכחדה – בעיה עולמית
מגוון המינים בטבע, סכנות מידי אדם, מיני חיות בר בישראל
חיות בר בסכנה: צב ים, נשר מקראי, יחמור פרסי
פעולות אישוש והשבה, פעולות מקדמות הצלה

מושגים:

הכחדה – בעיה עולמית
מגוון המינים בטבע
סכנות מידי אדם
מיני חיות בר בישראל

מושגים:

מגוון בקבוצה
אנושית ומגוון בטבע

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך

עזרים:

תמונות של בעלי החיים לשחקנים
קוביית משחק גדולה
גיר צבעוני
כרטיסיות מצבים

עזרים:

כריכת הספר "מסע בארץ ישראל: יומן 1863-1864"
מאת הנרי ב' טריסטראם להדפסה כאן
תחפושת של טייל אנגלי: כובע, משקפת, תרמיל גב, רשת פרפרים
תמונות של חיות בר

עזרים:

כלי כתיבה
פתקים ריקים

משחק ניחוש

פעילות

מה עושה אותנו לקבוצה טובה וחזקה? (הכי טובה!)
הקשיבו לרעיונות שהמשתתפים מעלים.

בקשו מכל משתתף לכתוב על פתק תכונה חיובית אחת המאפיינת אותו ותורמת לקבוצה, לקפל אותו בלי להראותו לאחרים ובלי לכתוב עליו את שמו. אספו את כל הפתקים וערבבו אותם בכובע או בשקית. ישיבה במעגל: כל משתתף שולף פתק, מקריא את הכתוב בו ומנסה לנחש מי כתב אותו.

סיכום

מקור כוחה של הקבוצה שלנו הוא הפרטים המרכיבים אותה. כל פרט מביא לקבוצה מהייחודיות שלו ותורם לקבוצה משהו אחר – ולכן היא חזקה יותר. גם התכונות "הרעות" והחולשות של כל אחד ואחת תורמות לקבוצה ולייחודיות שלה מקבוצות אחרות. השוני והייחוד של כל אחד מהפרטים יוצרים **מגוון** אנושי יחיד במינו.

מגוון קיים, כמובן, גם בחוץ – בטבע. למעשה, **המגוון** הוא אחד המאפיינים העיקריים של עולם הטבע כולו, למשל, **מגוון** בעלי החיים. בעלי החיים למיניהם שונים זה מזה, אבל קשורים זה לזה, וכמה מהם קשורים גם אלינו, בני האדם, משום שאנחנו חיים באותה הסביבה. כידוע, מהו הגורם המשפיע ביותר על הסביבה, על העולם ועל תנאי החיים של כל המינים החיים בו? בני האדם, כמובן. גם ללא כוונות רעות, מעשים של בני אדם ברחבי העולם מביאים לכך שבכל רבע שעה (ממש בזמן שישבנו ודיברנו כאן עכשיו) מין כלשהו של בעל חיים, קטנטן או גדול, במקום כלשהו ברחבי העולם, נעלם מכדור הארץ ונכחד!

אולי זה נשמע לכם "גדול עלינו" ורחוק מאתנו, אבל האמת המשמחת היא שכפי שבני האדם יכולים לגרום להכחדת בעלי חיים, הם גם **יכולים להשפיע לטובה על תנאי החיים שלהם, והאפשרות להשפיע נמצאת גם בידיים שלנו**. אנחנו יכולים לעזור בשמירה על מגוון המינים של חיות הבר **כדי שחיות הבר ימשיכו להיות קבוצה מגוונת וחזקה**.

איך אפשר לעשות זאת? בואו נציף קודם אל העולם המרתק של חיות הבר בארץ, נכיר את הקשיים שהן מתמודדות עמם ואת הסכנות שמאיימות עליהן, ואחר כך נכיר גם את הדרכים לשיפור המצב.

מוזמנים לראות עוד וללמוד באתר רשות הטבע והגנים בקישורים הבאים:

[HTTP://MINIM.PARKS.ORG.IL/](http://minim.parks.org.il/) | [HTTPS://YOUTU.BE/ALDCHKOXOZ8](https://youtu.be/aldchkoxoz8)

משחק ניחוש
והתאמות: יחידים ומיוחדים בקבוצה. קבוצה מגוונת.

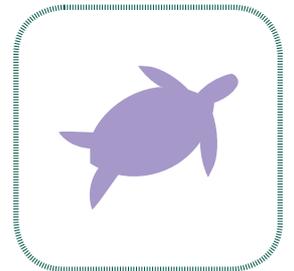
15 דקות

מושגים:

מגוון בקבוצה
אנושית ומגוון בטבע

עזרים:

כלי כתיבה
פתקים ריקים

הצגה "בעקבות יומן מסע"

פעילות

הציגו את האורח:

אני רוצה להכיר לכם אורח מיוחד שהגיע אלינו לארץ
לשבוע ימים בעקבות יומן מסע. את היומן שבעקבותיו הוא
הגיע כתב סבא של סבא שלו!!! קבלו את שהגיע אלינו
הישר מלונדון שבאנגליה.

התחפשו לטייל אנגלי – דברו במבטא אנגלי, כמובן, חבשו כובע רחב שוליים,
תלו משקפת על צוואר, החזיקו רשת פרפרים, קחו תרמיל גב וכו', ובידכם
הפנויה החזיקו את הספר "מסע בארץ ישראל: יומן 1863-1864" מאת הנרי ב'
טריסטראם. פנו אל הקבוצה:

"HELLO, שלום לכם, אתם מכאן? מקומיים...? כן? אז אתם בדיוק הכתובת שלי. אני
מחפש איפה אני יכול למצוא מה שכתוב כאן בספר. הו, עוד לא הצגתי את עצמי, אני
הנרי, ואני קרוי על שם סבא של סבא שלי, אולי שמעתם עליו? הנרי טריסטראם. הוא
היה מפורסם, גם פה בארץ ישראל... הוא היה מהאירופים הראשונים שהגיעו לכאן
לחקור את הטבע של ארץ הקודש. כן, כן, הסבא הזה שלי היה בכלל כומר, אבל חובב
טבע מושבע, והוא הגיע לארץ וטייל בה ברגל, על חמורים ועל גמלים, וחקר כל מה
שראה - חיות, צמחים, מקומות קדושים... הנה תראו אותו בתצלום הזה, מלפני 150
שנה, תמונה מקסימה לא?!"

במהלך המסע שלו הוא כתב יומן, וכשחזר לאנגליה הוא הוציא אותו לאור, והיומן נהיה
לספר מפורסם! איכשהו הגיע היומן המקורי ל"בוידעם" של בית המשפחה, ושם נשאר.
לפני חודש בערך עליתי לעליית הגג לחפש משהו, ובמקרה מצאתי את היומן שלו –
UNBELIEVBLE... כמה בעלי חיים הסתובבו פה בארץ הזאת שלכם!!! אני חייב לראות
אותם. הנה תקשיבו לתיאור שלו ותגידו לי איפה אני יכול לצפות בחיות הבר המדהימות
האלה.

רק אני אומר לכם מראש שלא תזדעזעו – חוקרי הטבע בימים ההם היו יוצאים לחפש
את החיות, וכשמצאו אותן הם היו יורים בהן, ואחר כך מפחלצים אותן ומציגים אותן
לראווה באוסף שלהם – נו, כך נהגו לפני 150 שנה... היום (רוב) חובבי הטבע מצלמים
את החיות ולא הורגים אותן..."

מתוך הספר: מסע בארץ ישראל - הנרי בייקר טריסטראם | יומן-1864-1863
"מעולם לא פגשנו חיות בר כה רבות כמו באחד משלושת הימים האלה. ראשון הופיע
חזיר בר מתוך הסבך, על ידינו, בשעה שהיינו מטפסים במעלה הנחל. אפצ'ר קלע בו אך
הוא נס כשהכדור תקוע בגופו. אחר כך הוחרד אייל למטה, רץ במעלה הצוק, וחלף סמוך
לנו בשביל המתפתל הנטוי על פי תהום.

אחר כך נמייה גדולה כמעט דרכה על רגלי, ונמלטה לתוך נקיק. ובעודני מתאמץ לעקוב
אחריה, ראיתי להפתעתי דוב סורי חום יורד בכבדות, אך מהר, על פני הסלעים, וחוצה
את האפיק..."

בהחזיקנו את החבלים למעלה, יכולנו לראות צבאים טופפים בגיא למטה. לאון שעמד
למטה, ראה גם לוטרה שיצאה מן המים, עמדה מולו רגע והביטה בו משתאה.
שפרד ואפצ'ר פגעו בחמישה נשרים גדולים..."

"אז מה אתם אומרים? איפה אני יכול לראות את כל הפלא הזה, את המגוון
הזה של חיות הבר? חזיר בר, אייל, נמייה, דב, צבי, לוטרה, נשרים – ואו!!
אני רק לא ממש מבין עברית, אז אני קורא שוב למדריך/למדריכה שלכם..."

"בעקבות יומן מסע"

הצגת מגוון בעלי
החיים שהיו כאן
בעבר הלא רחוק

10 דקות

מושגים:

הכחדה – בעיה עולמית
מגוון המינים בטבע
סכנות מידי אדם
מיני חיות בר בישראל

עזרים:

כריכת הספר "מסע בארץ
ישראל: יומן 1863-1864"
מאת הנרי ב' טריסטראם
להדפסה כאן
תחפושת של טייל אנגלי:
כובע, משקפת, תרמיל גב,
רשת פרפרים
תמונות של חיות בר

הצגה "בעקבות יומן מסע"

סיכום

מה אפשר לענות לשאלה של הנרי? את מי מחיות הבר האלה אין כבר סיכוי לראות בארץ בטבע, את מי יש סיכוי טוב לראות, ומי נדירה מאוד? חיות שנכחדו: דוב ואייל.

חיות בסכנת הכחדה: נשר, צבי ולוטרה. חיות נפוצות גם כיום: חזיר בר ונמייה (כדאי להראות תצלומים)

במהלך 150 השנים שחלפו מאז ביקר כאן טריסטראם השתנה מאוד הטבע בארץ. אוכלוסיית בני האדם גדלה, הוקמו יישובים חדשים, הוקמה מדינת ישראל... והשטחים הפתוחים הטבעיים הלכו והתמעטו.

בעקבות זאת, גם מינים רבים של חיות הבר הולכים ונעלמים, כמו הדוב והאייל שנכחדו מהארץ לגמרי. בעלי חיים רבים, כמו הנשר, הצבי והלוטרה, עוד לא נכחדו לגמרי, אך אם לא נפעל לשמור עליהם ועל הסביבה הטבעית שלהם, גם הם ייעלמו מנוף הארץ. וכך ילך ויצטמצם מגוון חיות הבר בארץ.

בעלי חיים אלו הם בסכנת הכחדה.

מוזמנים לראות עוד וללמוד באתר רשות הטבע והגנים בקישורים הבאים:

[HTTP://MINIM.PARKS.ORG.IL/](http://minim.parks.org.il/) | [HTTPS://YOUTU.BE/ALDCHKOX0Z8](https://youtu.be/aldchkox0z8)

אייל כרמל
צילום: עזרא חדד

חזירי בר
צילום: דורון ניסים

נשר מקראי
צילום: בן רוזנברג

צבי ארץ ישראלי
צילום: אורי קייזר

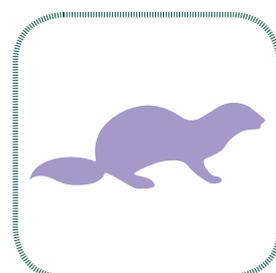
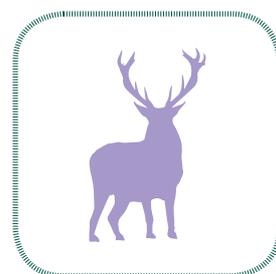
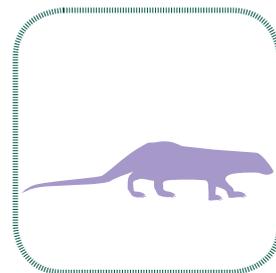
דב
צילום: SHUTTERSTOCK

נמיה
צילום: SHUTTERSTOCK

לוטרה
צילום: SHUTTERSTOCK

משחק מסלול

חיות הבר על מסלול התאוששות

פעילות

עכשיו נכיר שלושה נציגים של חיות בר בסכנת הכחדה. נעשה זאת בעזרת משחק מסלול תחרותי בין: נשר, צבים ויחמור פרסי. נתחלק ל 3 קבוצות. כל קבוצה תייצג חיות בר בסכנה. נקודת ההתחלה היא התקופה שבה עוד לא הייתה מודעות מספיקה לשמירה על חיות הבר והן היו בסכנה גדולה, לפני שהיו חוקים להגנה על הטבע, כשבעלי החיים האלה כמעט שנעלמו מנוף הארץ. כלומר נקודת התחלה לא טובה במיוחד... ונקודת סיום היא חזרה לחיים בטוחים בטבע בזכות התערבות שלנו לטובתן.

לאורך המסלול חיות הבר נפגשות אתנו, בני האדם. מפגשים אחדים פוגעים בהן, ולכן מעכבים אותן ואילו מפגשים אחרים שומרים עליהן ועל הסביבה שלהם, ולכן מקדמים אותן במסלול.

"יש לבחור נציג מכל קבוצה וכל נציג בתורו מציג את החיה לפני הקבוצה: קורא את כרטיסית ההיכרות ומראה את התצלום"

חיות הבר על מסלול התאוששות. משחק מסלול: תחרות בין שלוש קבוצות על ההצלחה לשרוד בטבע

20 דקות

מושגים:

הכחדה – בעיה עולמית מגוון המינים בטבע, סכנות מידי אדם, מיני חיות בר בישראל חיות בר בסכנה: צבים, נשר מקראי, יחמור פרסי פעולות אישוש והשבה, פעולות מקדמות הצלה

עזרים:

תמונות של בעלי החיים לשחקנים | קוביית משחק גדולה | גיר צבעוני | כרטיסיות מצבים

כרטיסיות

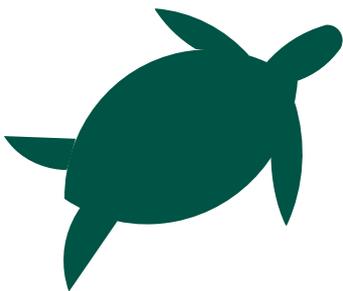
עזרים:

בעמוד הבא תמצאו 6 כרטיסיות שמהוות 3 כרטיסיות זיהוי של החיות. יש לגזור ולהדביק כרטיסית ציור החיה ובגובה את טקסט החיה התואם. יש לחלק כל כרטיסיה לנציג הנבחר מהקבוצה. ניתן לנקב את הכרטיסיה ולהשחיל חוט שיונח סביב צווארו של הנציג.

זו דוגמא לכרטיסיה כפי שתמצאו בדף הבא. הכרטיסיה זו צדדית מיועדת לנציג הקבוצה כאשר הוא מייצג את אחת החיות: צבת ים, נשר מקראי או יחמור פרסי.

צבת הים

צבת הים

אני חיה קדומה מאוד, אבותיי חיו בעולם עוד מימי הדינוזאורים. אני חיה בים, שוחה, אוכלת דגים ואצות, אבל חייבת לעלות אל החוף כדי להתרבות. אנחנו הנקבות עולות אל החוף פעם בשנתיים, חופרות בור, מטילות בו עשרות ביצים וחוזרות לים. לאחר חודשיים בוקעים הצבונים, ואחרי הבקיעה הם חוזרים אל הים ושם הם חיים וגדלים.

יחמור פרסי

יחמור פרסי

תנו כבוד, אני בעל חיים שכמעט נכחד בעולם כולו! מכנים אותי "פרסי" כי באתי מפרס, מאיראן של היום. אני, הזכר, מגדל קרניים מפוארות בכל שנה מחדש... לפני 150 שנה נכחדנו לחלוטין מהטבע בארץ ישראל, ולפני כ-20 שנה החלו להשיב אותנו לטבע. עדר היחמורים הגדול ביותר בעולם נמצא היום בשמורת חיבר כרמל!

נשר מקראי

נשר מקראי

אני מלך העופות,
אחד העופות הדורסים
הגדולים ביותר.
אני אוכל פגרים בטבע
וכך אני מנקה את הסביבה.
אני מקנן במצוקים הגבוהים
ודואה למרחקים אדירים!

הסבר

שרטטו בגיר על מדרכה או במגרש מסלול, ובו כ־20 משבצות. בכל שתיים עד ארבע משבצות ציירו סימן מיוחד המפנה לכרטיסייה. חלקו את הקבוצה לשלוש קבוצות קטנות, ובחרו נציג מכל קבוצה שיתקדם במסלול, ועל צווארו תלו את כרטיסיית בעל החיים. בכל פעם חבר אחר בקבוצה זורק את הקובייה וחברה אחרת קוראת את הכרטיסייה. מנצח בעל החיים שהגיע ראשון לסוף המסלול, אך כדאי לתת גם לאחרים לסיים את המסלול. יש לגזור את כרטיסיות המצב מהדפים הבאים ולהניחם בערמה מעורבת.

	קח כרטיס			קח כרטיס	קח כרטיס		קח כרטיס	התחלה
קח כרטיס								
	קח כרטיס	סוף		קח כרטיס			קח כרטיס	

משחק מסלול

חיות הבר על מסלול התאוששות

כרטיסיות מצבים

צבת הים:

בקעת זה עתה מהביצה, את בדרכך מהקן אל המים, אבל נפלת לתוך "קוליס" (הסימן שמשאיר גלגל של רכב שנסע על החול), ואינך מצליחה לצאת ממנו. את הולכת ומתייבשת... עצרי במקומך לתור אחד.

צבת הים:

אמצע הלילה. את רוצה לעלות אל החוף להטיל ביצים, אבל עכשיו עונת הרחצה והחוף הומה אדם – תנועה, רעש ואור בכל מקום. חזרי למים, לכי שתי משבצות לאחור.

צבת הים:

השנה היא 1920. צדים מאות מכם בים התיכון לצורכי מאכל! האוכלוסייה שלכם מתמעטת, הולכת ונעלמת... חזרי לנקודת ההתחלה בניסיון לשרוד.

צבת הים:

אנשים שהתעמלו על החוף מוקדם בבוקר הבחינו בך, מותשת. הם התקשרו 3639* וה"צב" בולנס" לקח אותך למעקב במרכז הצלת צבי הים. מטפלים בך יפה ועומדים להחזיר אותך אל הים בריאה ושמחה. שחי משבצת אחת קדימה.

צבת הים:

גולשים הבחינו בך לכודה ברשת קרועה בעומק הים. הם שחו לעברך, חילצו אותך וראו שלא נפצעת. שוחררת ואת שוב חופשיה. שחי שלוש משבצות קדימה.

צבת הים:

ג'יפ שנסע על החוף מעך את הקן ואת הביצים שבו. צרה צרורה! חזרי שתי משבצות לאחור.

כרטיסיות מצבים

יחמור פרסי:

אתה מהלך בחורש ורוצה להצטרף לעדר של יחמורים רווקים. אתה מריח אותם לפניך אבל פתאום – כביש סואן. אין לך דרך להמשיך. חזור אחורה שתי משבצות.

יחמור פרסי:

השנה היא 1900. ציידים יוצאים לחורש לצוד אתכם למאכל. כמעט שאין לכם סיכוי מול הנשק החם. אתם הולכים ומתמעטים. חזרו לנקודת ההתחלה.

צבת הים:

את שוחה ומתקרבת אל קו החוף. זהו החוף שבו בקעת מהביצה לפני 20 שנה. החוף הוא שמורת טבע, ולכן בלילה אין בו תאורה או פעילות של בני אדם. את מרגישה בטוחה לעלות לחוף, לחפור בו את הקן ולהטיל. כך יבוא לעולם הדור הבא של צבי הים לעולם. עלי בזהירות שתי משבצות קדימה.

יחמור פרסי:

במבצע מדהים שנערך בשנות ה-70 של המאה העשרים הובאו לארץ מאיראן כמה יחמורים פרסיים. עכשיו יש בארץ נקבות וזכר ואפשר להתחיל להתרבות בשבי לקראת שחרור לטבע בעתיד. דלגו בשמחה שלוש משבצות.

יחמור פרסי:

אתה צמא, לא שתית כבר יומיים. המעיין שהיית רגיל לשתות ממנו יבש לגמרי ובמקומו עובר צינור עבה וסגור. אתה תשוש ומוטרד. המתן במקום תור אחד.

יחמור פרסי:

זהירות! שרפת ענק פרצה במזבלה סמוך לחורש, והיא מתקדמת במהירות לכיוונך. פנה לאחור ונוס מהאש. חזור שתי משבצות אחורה.

משחק מסלול

חיות הבר על מסלול התאוששות

כרטיסיות מצבים

נשר מקראי:

השנה היא 1950. כל הלהקה נחתה לאכול פגר של פרה. אבל זהירות, זה פיתיון מורעל ששמו בוקרים נגד הטורפים בשטח. אכן, כמעט כל הלהקה הורעלה. עצרו במקום תור אחד ונסו התאושש.

יחמור פרסי:

אתם מהלכים בתוך סבך החורש, בלב שמורת טבע בגליל. אין חשש לחייכם ולחיי העופרים שלכם, ויש לכם מספיק מזון ומים בטבע. אתם בטוחים להתקדם משבצת אחת קדימה.

יחמור פרסי:

שוחררתם לחופשי, עכשיו אתם עצמאיים בחורש! אתם חוששים מציידים, אבל מאז שחוקק החוק להגנת חיות הבר, הציד שלכם מנוגד לחוק. אל חשש, המשיכו ללכת בחורש וצעדו בביטחון שתי משבצות קדימה.

נשר מקראי:

אתה נשר חופשי ומאושר, דואה במרחבי הנגב ללא דאגה, אך בנחיתה על המצוק פוגע בך כדור רובה. חזור שתי משבצות לאחור עד שמטיילים ימצאו אותך ויפנו אותך לבית החולים לחיות בר.

נשר מקראי:

סוף כל סוף אתה ובת זוגך הצלחתם להקים קן בראש המצוק, והיא דוגרת על הביצה היחידה שלכם. אבל אוי! רעש גדול של מסוק העובר סמוך למצוק מבריח אתכם מהקן, ובמנוסתכם הפלתם את הביצה. הדור הבא בסכנה... חכו תור אחד.

נשר מקראי:

עצרת למנוחה ולתצפית על עמוד השמל בקו מתח גבוה. פרשת כנפיים...! התחשמלת! חזור לנקודת ההתחלה.

משחק מסלול

חיות הבר על מסלול התאוששות

כרטיסיות מצבים

נשר מקראי:

בתחנות האכלה מפזרים עבורכם פגרים לא מורעלים ועצמות מרוסקות. המזון הזה מחזק ומעודד אתכם. פרשו כנף אל המשבצת הבאה.

נשר מקראי:

את שביל המטיילים שעבר ליד הקן שלכם הרחיקו. מטיילים כבר לא מפריעים לכם, ואתם מטפלים בגוזל שלכם ללא הפרעות. הוא דור העתיד שלכם. דאו שלוש משבצות קדימה.

נשר מקראי:

גרעין רבייה של נשרים בחיבר מעודד התרבות בשבי למען העתיד שלכם בטבע. אתם אופטימיים, פרשו כנף ועופו שתי משבצות קדימה.

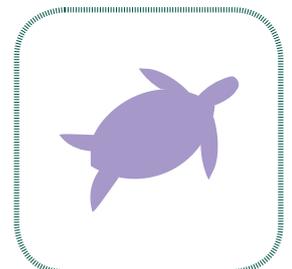

סיכום

מתברר שיש לנו השפעה ישירה על גורלן של חיות הבר. אנחנו יכולים לפגוע בהן ולהביא להכחדתן, אבל גם להציל אותן. דרך המשחק למדנו כמה מאמצים מושקעים היום כדי לשמור על המינים השונים של בעלי החיים (גרעיני רבייה, העתקת קינים, שמורת חיבר, בית חולים לחיות בר).

מה אנחנו יכולים לעשות כדי לשמור על חיות הבר? כדאי לבקש מהמשתתפים לסכם על פי מה שלמדו במשחק: לשמור על הסביבה נקייה מפסולת כדי ששום חיה לא תיפגע, להימנע מהדלקת אש ללא השגחה, לטייל בשבילים ולא לחרוג מהם, ובעיקר: אם נתקלים בבעיה – בחיית בר במצוקה או בבעיה בסביבה – חשוב לדווח. כדאי לשמור את מספר טלפון החירום של מוקד הסביבה *3639 בטלפון הנייד ולהעבירו למטיילים אחרים. מוזמנים לראות עוד וללמוד באתר רשות הטבע והגנים בקישורים הבאים:

[HTTP://MINIM.PARKS.ORG.IL/](http://minim.parks.org.il/) | [HTTPS://YOUTU.BE/ALDCHKOXOZ8](https://youtu.be/aldchkoxoz8)

פעילות בקבוצות

סיפורים מבית החולים לחיות בר

פעילות

בואו נכיר כמה סיפורי הצלה של חיות בר. סיפורים על חיות שבזכות אכפתיות של אנשים חזרו לחיות בטבע אף על פי שנפגעו מידי אדם בדרכים שונות. הסיפורים הופיעו באתר של בית החולים לחיות הבר של הספארי ורשות הטבע והגנים. כדאי להיכנס לאתר, ולהתעדכן במידע ובסיפורים חדשים:

[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

פעילות בשלוש קבוצות:

אפשרות א': לתת לכל קבוצה סיפור ותמונה. לבקש מכל קבוצה לקרוא את הסיפור יחד ולשוחח על השאלות האלה: אילו רגשות עולים בנו בעקבות הסיפור? מה בעצם הציל את בעל החיים? אילו פעולות? של מי? וספרו את הסיפור לכל הקבוצה (10 דקות).

אפשרות ב': לקרוא יחד את כל הסיפורים ובהשראתם ליזום מסע פרסום לבית החולים לחיות הבר ולמוקד הסביבה 3639*. כל קבוצה יכולה להכין חלק אחר ממסע הפרסום: לכתוב כתבה לאתר מקומי, להכין זמריר (גי'נגל) לרדיו, לכתוב מכתבים לתושבים וכו'. (אפשרות זאת דורשת זמן ארוך יותר)

קבוצה שלישית

קבוצה שנייה

קבוצה ראשונה

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר.
מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה.

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך פרטים באתר ביה"ח לחיות הבר
[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

קבוצה ראשונה

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר.

מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה.

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך פרטים באתר ביה"ח לחיות הבר

[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

היא הייתה כל כך מקסימה ומתוקה. המחשבה שאם נמעיט במגע עמה אולי נצליח לאפשר לה בעתיד חיים בסביבה טבעית עם בני מינה, גרמה לנו לנסות לשמור ממנה מרחק ולהתייחס אליה כגור של בעל חיים ולא כאל תינוקת אנושית בת יומה. השם שקיבלה ממטפלי המרכז לשיקום חיות בר היה אנושי לגמרי - דורית, דורית הדורבנית.

זה התחיל בבוקר שבת, כשעינת מטלון, האסיסטנטית של וטרינר הספארי, קיבלה טלפון בהול. על הקו הייתה בחורה שסיפרה כי ערב קודם בעודה נוסעת על הכביש באזור מצפה רמון, היא הבחינה בגופת דורבן דרוסה. היא מיהרה להזיז את הגופה מהכביש כדי למנוע את דריסתם של בעלי חיים אחרים שינסו להתקרב אליה כדי להרוויח ארוחה חינם... אבל אז גילתה לתדהמתה את הגורה הקטנטנה, שכל הנראה נולדה דקות ספורות לפני שאמה נהרגה בתאונת דרכים, שכן היא הייתה עדיין מחוברת אליה בחבל הטבור.

דורית מטופלת במסירות רבה. בתחילה שתתה חלב גורים מיוחד בכל שעתיים וכעת היא נמצאת בספארי, מסתובבת במתחם מיוחד שהוכן עבורה על הדשא ליד המרפאה, ומתחילה להסתגל לסביבה טבעית יותר. אנו מקווים כי בעוד כמה שבועות היא תשוב אל הטבע.

אפשרות א': לקרוא את הסיפור יחד ולשוחח על השאלות האלה: אילו רגשות עולים בנו בעקבות הסיפור? מה בעצם הציל את בעל החיים? אילו פעולות? של מי? וספרו את הסיפור לכל הקבוצה (10 דקות).

אפשרות ב': לקרוא יחד וליזום מסע פרסום לבית החולים לחיות הבר ולמוקד הסביבה 3639*. כל קבוצה יכולה להכין חלק אחר ממסע הפרסום: לכתוב כתבה לאתר מקומי, להכין זמריר (ג'ינגל) לרדיו, לכתוב מכתבים לתושבים וכולי. (אפשרות זאת דורשת זמן ארוך יותר)

קבוצה שנייה

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר.

מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה.

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך פרטים באתר ביה"ח לחיות הבר

[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

זו הייתה שעת ערב מוקדמת. אוהד מרשות הטבע והגנים נכנס לביתנו ובידו קופסת קרטון בינונית בגודלה. הקופסה יצרה מיד התרגשות גדולה. בהצצה חטופה אפשר היה לזהות מיד שבתוכה נם יצור קטן ובלתי מזוהה. "סמור", הודיע לנו אוהד, "הוא הגיע אליי מאזור הנגב המערבי, סמוך לקיבוץ בארי. אדם שטייל עם כלבו מצא אותו לאחר שהכלב החל נובח בקול". אי אפשר היה שלא להתלהב ממנו. יצור קטן, פרוותי בצבעי חום-ג'ינג'י, שחור ולבן. מגבת קטנה סיפקה לו את כל צרכיו באותם רגעים, והוא נהנה להתחפר, להתכרבל ולהתחמם בה. האינסטינקט הראשוני גרם לנו לרצות להרימו וללטפו בעדינות, אולם היה ברור לנו באותו רגע שהתחושה הנעימה שנספק לעצמנו באותם רגעים קטנים עלולה להיות לו לרועץ בעתיד. לא נדע לעולם מה עלה בגורלה של אָמו. אולי נדרסה דקות אחדות לפני שמצאו הכלב, אולי נטרפה, התחשמלה, נתפסה במלכודת, אולי סתם הלכה לחפש מזון, ואולי פשוט נבהלה כאשר שמעה את נביחותיו של הכלב וברחה, משאירה מאחוריה את הגור שלה, בן השבוע.

בימים הראשונים הוא בילה את הערבים בביתנו ובמהלך היום שהה בספארי, בבית החולים לחיות בר. בתחילה האכלנו אותו בחלב גורים, אחר כך החל לאכול AD, מעין תערובת מזון שבבסיסה בשר טחון והיא עשירה בערכים תזונתיים, וכעת הוא כבר נהנה מעכברים או מאפרוחים מתים. בעוד מספר ימים יתחיל לאכול גם טרף חי במטרה להרגילו לחיים הפראיים שבטבע.

מיום ליום הסמור שהגיע אלינו גדל. ההתרגשות ממראהו המיוחד לא פגה גם לאחר שבוע, בעיקר לאור העובדה שרובינו זכינו להכיר את בעל החיים הזה רק מתמונות ומסרטי טבע. נדיר לראות סמורים בטבע, ואנו תקווה שהוא ישוב למחוזות ילדותו במהרה ויחיה שם בשלום.

אפשרות א': לקרוא את הסיפור יחד ולשוחח על השאלות האלה: אילו רגשות עולים בנו בעקבות הסיפור? מה בעצם הציל את בעל החיים? אילו פעולות? של מי? וספרו את הסיפור לכל הקבוצה (10 דקות).

אפשרות ב': לקרוא יחד וליזום מסע פרסום לבית החולים לחיות הבר ולמוקד הסביבה 3639*. כל קבוצה יכולה להכין חלק אחר ממסע הפרסום: לכתוב כתבה לאתר מקומי, להכין זמריר (ג'ינגל) לרדיו, לכתוב מכתבים לתושבים וכולי. (אפשרות זאת דורשת זמן ארוך יותר)

קבוצה שליטית

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר.

מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה.

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך פרטים באתר ביה"ח לחיות הבר

[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

הזאבה בעלת שלוש הרגלים נעשית מנהיגה.

לפני כשלושה חודשים הגיעה לבית החולים של הספארי ורשות הטבע והגנים זאבה פצועה.

הכול התחיל כשמטיילים באזור מצדה ראו זאבה מסתובבת בחניון האתר ומחפשת מזון בתוך הפחים. המטיילים מיהרו להזעיק את פקחי רשות הטבע והגנים, ואלו העבירו את הזאבה במהירות לבית החולים לחיות בר.

כאשר הזאבה הגיעה לבית החולים היה אפשר לראות מיד כי היא פצועה באורח קשה. באחת מרגליה האחוריות נמצא שבר ישן מאוד, ושבר נוסף נמצא במעלה הרגל הקדמית. הרגל האחורית הייתה במצב קשה מאוד, והיה ברור שהזאבה סובלת מכאבים ולא תוכל להשתמש ברגל הזאת.

וטרינר הספארי ובית החולים לחיות בר ניגש מיד לניתוח, שבו נגדעה הרגל האחורית... לכולם היה ברור שזאבה יכולה לחיות בלי אחת מרגליה, אולם החזרה לטבע אינה אפשרית.

בספארי החלו לחשוב על פתרון הולם לנושא. הרעיון היצירתי ביותר הגיע מדורון תם, ראש מחלקת הטורפים בספארי. דורון הציע לנסות לחבר את הזאבה ללהקת הזאבים שבספארי.

תקופת ההחלמה הייתה קשה מאוד ונמשכה זמן רב, אך ההיקלטות שלה בלהקת הזאבים הייתה מפתיעה לטובה - ועכשיו תלתן הזאבה בדרכה להיות מנהיגת הלהקת הזאבים בספארי!

אפשרות א': לקרוא את הסיפור יחד ולשוחח על השאלות האלה: אילו רגשות עולים בנו בעקבות הסיפור? מה בעצם הציל את בעל החיים? אילו פעולות? של מי? וספרו את הסיפור לכל הקבוצה (10 דקות).

אפשרות ב': לקרוא יחד וליזום מסע פרסום לבית החולים לחיות הבר ולמוקד הסביבה 3639*. כל קבוצה יכולה להכין חלק אחר ממסע הפרסום: לכתוב כתבה לאתר מקומי, להכין זמריר (ג'ינגל) לרדיו, לכתוב מכתבים לתושבים וכולי. (אפשרות זאת דורשת זמן ארוך יותר)

פעילות בקבוצות

סיפורים מבית החולים לחיות בר

סיכום

"הסיפורים מבית החולים לחיות הבר של הספארי ורשות הטבע והגנים מלמדים אותנו שערנות ואכפתיות שלנו כלפיהן, יחד עם הטיפול של אנשי המקצוע, יכולים לעיתים להציל אותן ולהשיב אותן לטבע.

זוהי עוד דוגמה למה **אנחנו** יכולים לעשות כדי שחיות הבר יהיו פה גם מחר!"
מוזמנים לראות עוד וללמוד באתר רשות הטבע והגנים בקישורים הבאים:

[HTTP://MINIM.PARKS.ORG.IL/](http://minim.parks.org.il/)

[HTTPS://YOUTU.BE/ALDCHKOXOZ8](https://youtu.be/ALDCHKOXOZ8)

סיפורים מבית החולים לחיות הבר. פעילות בקבוצות: סיפורים אמתיים של בעלי חיים שניצלו בזכות אכפתיות מתכננים מסע פרסום: מעבירים את זה הלאה

15 דקות

מושגים:

מוקד סביבה 3639*
בית החולים לחיות הבר.
מה אנחנו יכולים לעשות: לא להתעלם, לדווח, להעביר את זה הלאה.

עזרים:

סיפורים ותמונות מתוך המערך.
פרטים באתר ביה"ח לחיות הבר
[HTTP://WWW.WILDLIFE-HOSPITAL.ORG.IL](http://www.wildlife-hospital.org.il)

לחזרה לטבלת משחקי המערך 'חיות הבר' - הקליקו כאן

עזרי הדרכה

כריכת הספר-טריסטראם

צבי ארץ ישראלי

צילום: אורי קייזר

נשר מקראי

צילום: בן רוזנברג

חזירי בר

צילום: דורון ניסים

אייל כרמל

צילום: עזרא חדד

לוטרה

צילום: SHUTTERSTOCK

נמיה

צילום: SHUTTERSTOCK

דב

צילום: SHUTTERSTOCK

דורבנית

צילום: עופר בריל

סמור

צילום: טיבור יגר

זאבה

צילום: טיבור יגר

